

บทที่ 2

การตรวจสอบเอกสาร

ทฤษฎีและหลักการ

ในการตรวจสอบเอกสารสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ได้แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ ทฤษฎีและหลักการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลของการฝึกความไว เป็นกลุ่มที่ต่อต้านโน้ตศัพท์ของบุคคล

ทฤษฎีและหลักการ

การฝึกความไวในการรับรู้มีหลักการสำคัญ ๆ ซึ่งประมวลได้ดังนี้

1. ความหมาย

นักวิทยาลัยหานได้กล่าวถึงความหมายของการฝึกความไวในการรับรู้ไว้ดังนี้
มาร์แซล¹ ได้ให้คำจำกัดความของการฝึกความไวในการรับรู้

การฝึกความไวในการรับรู้ เป็นประสบการณ์ในห้องทดลองหมู่สามชิกตั้งแต่ 8-12 คน ขึ้นไป พร้อมด้วยผู้นำกลุ่มเป็นผู้ฝึก ทุกคนมีความลับพันธ์ เกี่ยวข้องกัน เพื่อเรียนรู้ จากการประทัศสัมภารก์กับผู้นำที่ทางคนใดคนหนึ่งไปสื่อสารพัฒนาขั้นสุดยอดของกลุ่ม ข้อมูลนั่นนำมาศึกษาคือ ข้อมูลที่เป็นจริงจากสังคม และข้อมูลที่เป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้น ขณะนั้น ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา ความไวในการรับรู้จะเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง การทำกิจกรรมหรืองาน ที่รับรู้อย่างให้สำเร็จ และรับผิดชอบต่อกระบวนการที่ดำเนินอยู่ กระบวนการนั้น ก็คือ ความรู้สึก ความต้องการ ความนิยม ทัศนคติ และการรับรู้ของสมาชิกที่เกิดขึ้น

¹ Stuart A. Marshall. "Leadership and Sensitivity Training." Journal of Education. p. 18-22

จากการประทับสัมภาระ สมาชิกแต่ละคนจะต้องพัฒนาตัวเองให้ไว (Sensitive) ตลอดกรรมที่เป็นคำพูด ทาง แสงสี และสัมผัส ตลอดจนความรู้สึก ความต้องการ ความนิยม หัวคติ และการรับรู้ทั้งของตนเองและผู้อื่น ผลที่เกิดขึ้นจากการฝึกคือ ประสิทธิภาพในการสร้างมนุษยสัมพันธ์ และการพัฒนาในด้าน ความนิยม ความต้องการ หัวคติ ความรู้สึก และการรับรู้ทักษะพฤติกรรมและความรู้สึกของผู้อื่น

การฝึกความไวในการรับรู้ มีแนวโน้มที่จะเน้นกระบวนการ (Process) มาก ภาคต้นเนอหา ดังที่ แบรดฟอร์ด และกิบบ์ รวมทั้ง เบ็นน์ (Bradford, Gibb and Benne) ได้กล่าวเป็นคำจำกัดความของการฝึกความไวเป็นกลุ่ม ไว้ว่า

การฝึกความไวในการรับรู้ เป็นกลุ่มที่มีโครงสร้าง และความสัมพันธ์แบบอิสระชี้ไปที่ สมาชิกจะได้เรียนรู้ความต้นของเกี่ยวกับสมาชิกันเอง หรือประสบการณ์ที่เกิดขึ้นขณะที่อยู่ในกลุ่มคั่งกล้าว ข้อมูลและพฤติกรรมที่เกิดขึ้นภายในกลุ่ม เป็นลักษณะเช่นเดียว กันสังคมเด็ก ๆ ที่สมาชิกได้แข่งขันกับความยากลำบากในการดำรงชีวิตและอ่อนวย ประโยชน์ต่อไป¹

Robert T. Golembiewski and Arthur Blumberg² กล่าวว่า การฝึกความไวในการรับรู้มีลักษณะดังนี้

1. เป็นประสบการณ์ในลังคอมชั่งยอตวนลงมา
2. เป็นการมุ่งที่จะทำงานควบคุยกระบวนการซึ่งเป็นการสำรวจคนคุ้หาทดลองเกี่ยวกับ พฤติกรรม
3. เป็นการช่วยให้เกิดการเรียนรู้ในหมู่สมาชิก
4. มีบรรยากาศที่ปลดปล่อย และเอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้
5. สมาชิกเป็นผู้กำหนดการเรียนรู้ส่วนมาก โดยที่ผู้นำกลุ่ม ในการแนะนำเห็นแก่

¹ George Henderson. Human Relations. p. 259

² Robert T. Golembiewski and Arthur Blumberg. The Concept of T. Group Learning Laboratory Sensitivity Training and the Laboratory Approach. p.6

ชั่งสอดคล้องกันที่ Bernard Lubin and William Eddy¹ ได้กล่าวถึงการฝึก
ความไวในการรับรู้ไว้ เช่นเดียวกันว่า

การฝึกความไวในการรับรู้ เป็นตัวอย่างหนึ่งที่ถือว่าเป็นแนวทางที่เอื้ออำนวยให้เกิด
ความเจริญส่วนบุคคล (Personal Growth) กับบุคคลปกติ ซึ่งในภาวะปัจจุบัน
เป็นสิ่งที่ช่วยส่งเสริมบุคคลในด้านความต้องการที่จะมีประสบการณ์เกี่ยวกับบุคคลและ
สิ่งแวดล้อมอย่างเต็มที่ยิ่งขึ้น ทั้งการรู้จักตนเองอย่างลึกซึ้งเที่ยงตรง และพบกับ²
ความหมายของชีวิตอันเป็นสิ่งสำคัญ เป็นการเริ่มต้นของกระบวนการ

Tisana Tiansame² ได้ให้ความหมายของการฝึกความไวในการรับรู้ไว้ว่า
"เป็นวิธีที่ใช้ในการฝึกเกอกับบุคคลให้เกิดความเข้าใจและมีประสบการณ์เกี่ยวกับมนุษย์และ
เหตุการณ์ต่าง ๆ ให้อย่างเต็มที่เพื่อให้เข้าใจตนเอง และรู้จักตนเองอย่างละเอียดถูกต้อง³
ช่วยให้เข้าสู่การตระหนักรู้ความหมายของชีวิตและช่วยให้เข้าพัฒนาบุคลิกภาพให้อย่างเต็มที่
เมื่อวาน เวียงเกต³ ได้ให้ความหมายของการฝึกความไวในการรับรู้ไว้ เช่น
กันว่า

การฝึกความไวในการรับรู้ พยายามถึงการหับบุคคลปกติมาอยู่ร่วมกันเป็นสังคมที่มีขนาด
บอย ที่มีโครงสร้างและความสัมพันธ์แบบอิสระที่สามารถใช้ได้เรียนรู้เกี่ยวกับตนเอง
และผู้อื่น (Personal-Interpersonal) โดยเน้นถึงกระบวนการ (Process)

¹ Bernard Lubin and William Eddy. The Laboratory Training Model: Rationale, Method and Some Thoughts for the Future.

Journal of Group Psychotherapy. 20. (July, 1970) p.305-309

² Tisana Tiansame. "A Model for Pre-Service Teacher Training in Human Relations for Thailand." p. 74

³ เมธาวี เวียงเกต ผลการฝึกความไวในการรับรู้ที่มีต่อสังคมและบุคลิกภาพที่เกี่ยว
ข้องกับการอยู่ในสังคมและการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม โดยใช้แบบสำรวจ ชีฟ์ไอ หน้า 8

ให้ความสำคัญแก่การทราบนักเรียน ความไวในการรับรู้ และการเรียนรู้เกี่ยวกับ พฤติกรรม และประสบการณ์เกิดขึ้น ขณะที่อยู่ในกลุ่มอบรม ซึ่งจะนำไปสู่การแสวงหา ความหมายของชีวิต และการพัฒนาตนเองอย่างเต็มที่

ในการศึกษารังนี้ การฝึกความไวในการรับรู้ หมายถึง การที่บุคคลปกติกลุ่มนี้ จำนวน 8-12 คน โดยประมาณ และผู้นำกลุ่มอีก 1-2 คน มารวมกลุ่มกัน เพื่อที่จะทำความ เข้าใจกันเอง รู้จักตนเองตรงตามสภาพที่เป็นจริงทั้งนี้เพื่อพัฒนาศักยภาพของคนเอง (Develop of Potential) ตลอดจนพัฒนาความสามารถในการปรับตัวเข้ากับบุคคลอื่น สามารถใช้วิธีอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

2. วัตถุประสงค์ของการฝึกความไวในการรับรู้

การฝึกความไวในการรับรู้ เป็นวิธีการที่จะมุ่งพัฒนาบุคคลเกี่ยวกับความสามารถในการปรับตัว การนีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น อันเป็นบุคลิกภาพของบุคคลในด้านที่เกี่ยวข้องกับ สังคมจากการอยู่ร่วมกันในกลุ่ม ซึ่งเปรียบเสมือนหองทดลองทางพฤติกรรม ซึ่งเปิดโอกาส ให้ทุกคนได้รู้จักตนเองอย่างลึกซึ้ง เรียนรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมภายในของบุคคล ทำให้เข้าใจ บุคคลอีกคน และรู้สึกวิธีพลังของแต่ละบุคคลหนึ่งที่บุคคลอื่นน่าอยู่ในกลุ่ม เพิ่มทักษะในการ อยู่ร่วมกันในกลุ่มอย่างมีประสิทธิภาพ เพิ่มการรับรู้เกี่ยวกับความรู้ ความคิด ความไวในการรับรู้ ความต้องการของตนเองและผู้อื่น ตลอดจนมีความรู้ในเรื่องกลไกของการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงพฤติกรรม

Golembiewski and Blumberg¹ ได้กล่าวสนับสนุนว่าถ้ามุ่งประสงค์ของการฝึก ความไวในการรับรู้ ว่า การฝึกความไวในการรับรู้มีส่วนช่วยในการพัฒนาส่วนบุคคล (Personal Growth) และพัฒนาใน 3 ประการ คือ

¹ Robert T. Golembiewski and Arther Blumberg. Sensitivity

1. สามารถจะปรับปรุงคุณภาพของความรู้ ความคิด รวมทั้งความไวในการรับรู้ เกี่ยวกับความต้องการของตนเองและผู้อื่น มีความเข้าใจอย่างลึกซึ้งและมีความสามารถที่จะพัฒนาแนวทางที่จะก่อให้เกิดความพึงพอใจ

2. ช่วยให้บุคคลเข้าใจตนเองอย่างแท้จริง

3. ช่วยให้บุคคลเพิ่มคุณค่าของตน และเพิ่มพูนการยอมรับตนเองและผู้อื่น

Bradford¹ ได้กล่าวถึงลำดับที่ประஸงค์ของการฝึกความไวในการรับรู้ เป็นลำดับดังนี้

ขั้นเรียนรู้ วิธีการในการเรียนรู้และเรียนรู้ที่จะช่วยผู้อื่น (Learning How to Learn and Learning How to Give Help)

เริ่มจากการทบทวนโดยเรียนรู้เกี่ยวกับตนเอง ความเข้าใจเกี่ยวกับตนเอง และความสัมพันธ์กับผู้อื่น โดยอาศัยการวิเคราะห์จากความรู้สึกและการรับรู้ในสภาพการณ์ที่จัดขึ้น (Feeling and Perceptions)

ขั้นพัฒนาความรู้สึกของการเป็นสมาชิกในกลุ่ม (Growth in Effective Membership)

เป็นขั้นตอนของการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะทาง ๆ ที่จะทำให้กลุ่มบรรลุวัตถุประสงค์ เรียนรู้ถึงการให้และ การรับอิทธิพลของการยอมรับ และวิธีการทำงานร่วมกับผู้อื่นในบรรยากาศของการช่วยเหลือ รวมมือกันแก้ไขปัญหา รวมทั้งกระบวนการเป็นสมาชิกใหม่ประดิษฐ์ภาพ

ขั้นเพิ่มความไวต่อกระบวนการกลุ่ม (Becoming Sensitive to Group Process)

ความรู้สึกและการยอมรับ แผนการวิเคราะห์ รวมทั้งเรียนรู้ถึงสภาพการณ์และการช่วยเหลือผู้อื่น ก็จะช่วยให้สมาชิกได้พัฒนาความไวในการรับรู้กระบวนการกลุ่ม และพฤติกรรมของแต่ละบุคคล

¹ Leland P. Bradford, Jack R. Gibb and Kenneth Benne.

การจัดการฝึกความไวในการรับรู้ มีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อที่จะพัฒนาบุคคล ผ่านการเรียนรู้ร่วมกันในกลุ่ม โดยให้ความสำคัญต่อการตระหนักรู้ (Awareness) ความไวในการรับรู้ (Sensitivity) และได้เรียนรู้เกี่ยวกับตนของและผู้อื่น (Personal-Interpersonal) โดยหวังโครงสร้างเป็นกระบวนการการอย่างมีลำดับขั้น เพื่อให้ประสบการณ์อยู่ร่วมกัน นำไปสู่การพัฒนาส่วนบุคคลอย่างเต็มที่

ความหมายและทฤษฎีเกี่ยวกับอัตโนมัติ

ตน และความคิดรวบยอดเกี่ยวกับตน หรือ "อัตโนมัติ" นั้นใช้สิ่งเดียวกัน ซึ่งอาจจะอธิบายตามความหมายทางจิตวิทยาได้ดังนี้

"ตน" (Self) คือสิ่งที่ตนเป็นตนของตนเอง เป็นแกนแท้แน่นอน รวมตั้งแต่บุคลิกภาพ สติปัญญา ความสามารถ นิสัยใจคอ รูปร่างลักษณะหน้าตา คนอาจเปลี่ยนแปลงได้ตามพัฒนาการของตน¹

"อัตโนมัติ" หรือ ความคิดรวบยอดเกี่ยวกับตน (Self-concept) ได้แก่นักจิตวิทยาให้คำจำกัดความไว้หลายคน เช่น

เจอร์ชล์ด² ได้ให้คำจำกัดความไว้ว่า ตนหมายถึงผลรวมของความคิดและความรู้สึกที่ทำให้บุคคลรู้ถึงความคงอยู่ของตน รับรู้ว่าเขามีอะไรอยู่ และมีโน้มโน้นว่า เขาคือครรภ์ทั้งความรู้สึกเกี่ยวกับลักษณะนิสัย คุณสมบัติของตนเอง

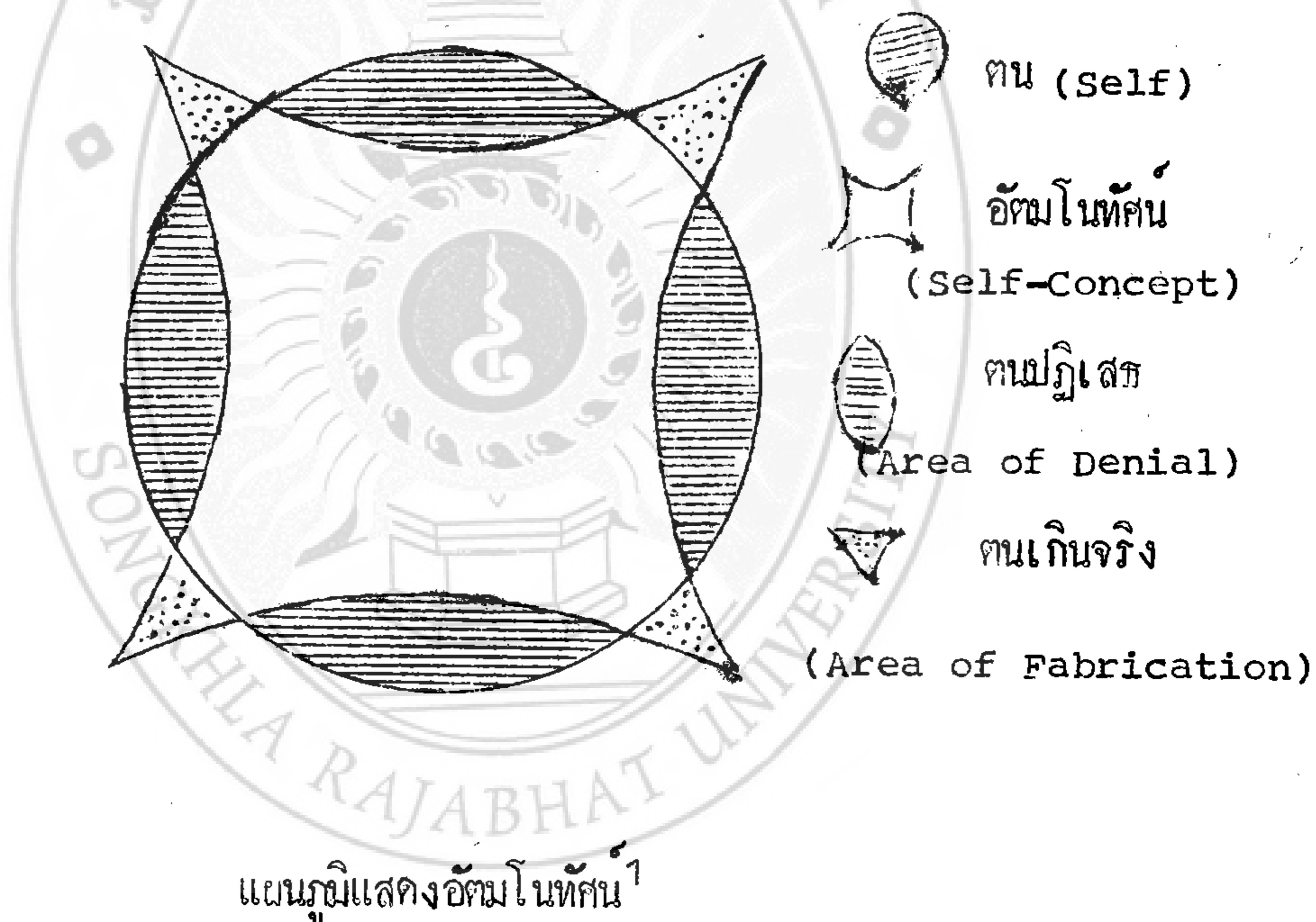
ส่วน จอห์น เมคเดวิล และ เอเบริล เออรารี³ ได้ให้คำจำกัดความว่า อัตโนมัติ หมายถึง การจัดระเบียบโครงสร้างปัญญาซึ่งได้รับอิทธิพลจากประสบการณ์ของแต่ละบุคคล เป็นส่วนที่บุคคลมองเห็นตนเอง ซึ่งไม่จำเป็นจะต้องเป็นความจริง และทรงกับตนเสมอไป

¹ พราหมิพย์ ศิริวรรณบุศย์ มนุษย์ล้มพันธุ์ หน้า 23

² Arthur Jersild. Child Psychology. p. 192

³ John McDavid and Herbert Harari. The Social Psychology Individual, Group, Societies. p.92

เมคเดวิล และ เออร์กี อธิบายความลับพื้นที่ของตนและอัตมโนทัศน์ โดยใช้ "Cheese burger diagramme" ซึ่งให้เห็นความลับพื้นที่ว่า ส่วนที่เป็นก้อนเนื้อกลมนั้นคือ "ตน" และส่วนที่เป็นเนยแข็งที่จะถ่ายบันกอนเนือคือ "อัตมโนทัศน์" ส่วนหนึ่งของตนและอัตมโนทัศน์จะร่วมกัน และจะมีบางส่วนที่เกี่ยวกันอยู่ ตนบางส่วน อาจจะไม่ได้อยู่ในอัตมโนทัศน์ เรียกว่า เป็นส่วนที่ปฏิเสธ (Area of Denial) คือส่วนที่ไม่ได้รับการรับรู้ในอัตมโนทัศน์ เป็นจุดบอดในคนที่แท้จริง ซึ่งจิตใจไม่เห็นหรือประสบการรับรู้ของไม่เห็น จึงไม่อยู่ในความนึกคิด ในทำนองเดียวกัน จะมีอัตมโนทัศน์บางส่วนที่เกินเลยไปจากคนจริง เรียกว่า "ตนเกินจริง" (Area of Fabrication) ได้แก่ สิ่งที่ไม่อยู่ในอัตมโนทัศน์ แต่มีอยู่ในความเป็นจริงในคน ดังสามารถอธิบายโดยความแยนภูมิข้างล่างนี้

(Mcdaavid and Harari, 1969 cheese burger diagramme)

¹ John McDavid, and Herbert Harari. The Social Psychology.

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

อาร์บัคเคอร์และบอย¹ (Arbuckle and Boy, 1961) ได้ให้คำปรึกษาแบบกลุ่มแก่นักเรียน จำนวน 12 คน ซึ่งมารับบริการหลังจากเลิกเรียนแล้วเป็นประจำทุกวัน ได้พบว่า ความต่อไปของสัมประสิทธิ์สัมพันธ์ของตนในอุดมคติ (Ideal Self) และตนที่เป็นจริง (Ideal self) นั้นสูงขึ้นกว่าเดิม ในการให้คำปรึกษารังสรรคหลังเมื่อเบรี่ยมเที่ยงกับครั้งแรก และจากการประเมินความต้องการกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม พบว่ามีผู้ต้นนำการที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ศูนย์นักจิตวิทยาการปรึกษาและแนะแนวมหาวิทยาลัยแมสซาชูเซตส์² (Counseling Center Staff University of Massachusetts, 1972) ได้ศึกษาเบรี่ยมเที่ยง การฝึกความไวในการรับรู้ แบบใหม่โดยสัจการแห่งตน กลุ่มตัวอย่าง 42 คน แบ่งเป็นสามกลุ่ม กลุ่มแรกฝึก 5 ครั้ง ๆ ละ 2 ชั่วโมง กลุ่มที่ 2 ฝึก 5 ครั้งแบบไม่กำหนดเวลาและกลุ่มที่ 3 ฝึกแบบมาระตอนต่อเนื่องกัน 10 ชั่วโมง เครื่องมือที่ใช้คือแบบสำรวจพื้นที่自我 จากการวิเคราะห์ ไม่พบความเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับสัจการแห่งตนของทั้งสามกลุ่ม

เรดดี้³ (Reddy, 1973) ได้ศึกษาผลของการฝึกความไวในการรับรู้ใหม่โดยสัจการแห่งตน (Self Actualization) และสำรวจความสัมพันธ์ระหว่างความวิถีกับความสามารถ การเปลี่ยนแปลงของสัจการแห่งตน กลุ่มตัวอย่างเป็นบุคคลระดับผู้บริหารของวายเข้มซีเอ จำนวน 36 คน เครื่องมือที่ใช้คือแบบสำรวจพื้นที่自我 (The Personal Orientation Inventory)

¹ D.S. Arbuckle and A.V. Boy, "Client-Centered Therapy in Counseling Students with Behavior Problems. " Journal of Counseling Psychology 8 (November, 1961) : 136 - 139

² Three Types of Sensitivity Training Group on Changes in Measure of Self Actuation, " Journal of Counseling Psychology 19 (March, 1972) : 253-254.

แลด (The Multiple Affect Adjective Check List(MAACL) แบบ Today Form แบ่งเป็น 3 กลุ่ม ๆ ละ 12 คน ผู้นำกลุ่ม ๆ ละ 2 คน โดยใช้แบบแผนนุชล์พันธุ์ พัฒนา ได้แกการบรรยาย การฝึกภาษาทาง และการอยู่รวมกันตลอดเวลา 10 วัน พิจารณา

- 1) ผู้เข้าร่วมกลุ่มนี้จะแนวความเปลี่ยนแปลงสัจการแห่งคนอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา บางคุณ มีการเปลี่ยนแปลงทันทีหลังการฝึก บางคุณเปลี่ยนเมื่อกลับไปอยู่ในสภาพแวดล้อมเดิม การเรียนรู้ และการเปลี่ยนแปลงสัจการแห่งคนนี้เกิดและเปลี่ยนแปลงในเวลาและอัตราที่แตกต่างกัน
- 2) ไม่พบสหสัมพันธ์ระหว่างความวิตกกังวลและสัจการแห่งคน และพิจารณาการฝึกความไวใน การรับรู้ผลของการยอมรับตนของแม่เวลาจะผ่านไป 1 ปี

เซอร์รา¹(Cerra, 1973) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการฝึกความไวในการรับรู้ แบบมีโครงสร้างและแบบไม่มีโครงสร้าง กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 66 คน เครื่องมือที่ใช้คือ The Personal Orientation Inventory, The Tennessee Self Concept Scale The Adjective Check List นอกจากนี้ยังมีการประเมินความยืดหยุ่นไว้ในกลุ่มจาก การรายงานของสมาชิกกลุ่ม การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์ว่าเปรียบรวมไม่พบความแตกต่างระหว่างประสิทธิภาพของกลุ่ม และกลุ่มที่มีการนำอย่างมีโครงสร้างมีความแน่นใน Tennessee Self Concept Scale เปลี่ยนแปลงในทางลบ ส่วนกลุ่มทดลองที่ฝึกอย่างไม่มีโครงสร้างมีความแน่นเปลี่ยนแปลงในทางบวก และสมาชิกมีความพอใจในกลุ่มมากกว่าและกลุ่มมีการยืดหยุ่นมากกว่า

โอลเซ่น²(Ohlsen, 1973) ได้ให้การเปรียบแบบกลุ่มนักเรียนระดับ 9 ชั้นศึกษาเด็กโดย California Test of Mental Maturity และแบ่งนักเรียนเป็น 4 กลุ่ม เป็นกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม และกลุ่มควบคุม 2 กลุ่ม โดยมีวิธีการดังนี้

¹ Victor Cerra, "A Comparison of Structured and Unstructured time Limited Arited Sensitivity Groups"

Dissertation Abstract International, 33 (May, 1973)

² Merle M. Ohben. Group Counseling (New York : Holt Rinehart and Winston, Inc., 1973) pp. 1B - 6B.

1. ผู้ให้คำปรึกษาทำความคุ้นเคยกับนักเรียนด้วยการถามถึงความคาดหวังที่เขามีต่อการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม และบอกถึงสิ่งที่คาดว่าจะได้รับจากเขา
2. ตอบคำถามของเขาก่อนกับประสบการณ์
3. ประเมินความสำเร็จของปัญหาแต่ละคน

สมาชิกจะพบวัน 2 ครั้งต่อ 1 สัปดาห์ เป็นเวลา 8 สัปดาห์ ผู้อำนวยการโครงการนี้เป็นผู้ให้คำปรึกษาทั้ง 4 กลุ่ม ทั้งนักเรียนของผู้ให้คำปรึกษา ประเมินจากสิ่งที่ไปใน

1. การแสดงออกทางวิชาการ วัดโดย The California Achievement Test Battery และคะแนนที่เป็นเกรดเฉลี่ยที่ได้ในระดับ
2. การยอมรับตนเอง และบุคคลอื่น ชั้นดูจากค่านิยมที่ได้จากการปูทาง และการทดสอบเรื่องราว
3. พฤติกรรมในการประทับตราพื้นที่บุคคล วัดโดย The Behavior Inventory ชั้นนักเรียนรายงานตนเอง รายงานจากการสังเกตของเพื่อน อาจารย์ค่า และจากผู้ให้คำปรึกษา

ผลการทดลองพบว่า มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญ สำหรับผู้ที่ได้รับการให้คำปรึกษา โดยเฉพาะการยอมรับตนเอง และผ่อนผายตน พฤติกรรมที่บ้านและโรงเรียนได้รับการปรับปรุงมากขึ้น ผลการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ยังคงอยู่นานกว่า 18 เดือน หลังจากการให้คำปรึกษา

ดอร์¹ (Dore, 1975) ได้ศึกษาผลของการฝึกความไวในการรับรู้หม้อหุงคติ และพฤติกรรมเกี่ยวกับการไวต่อความรู้สึก การรับรู้ตนเอง การไวต่อความรู้สึกระหว่างบุคคล กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตมหาวิทยาลัยคาวาโนะ จำนวน 43 คน เครื่องมือที่ใช้ได้แก่

The Personal Orientation Inventory (POI), Sixteen Personality Factor Questionnaire (16 PF), Fundamental Interpersonal Orientation Behavior Questionnaire (FIBO)

¹ Mary D. Dore, Sistion, "Changes as a Function of Sensitivity Training Group Experiences and Selected Personality Characteristic in Graduate Students, " Dissertation Abstract International, 35-A8 (1975) 5015-5016

ผลการวิจัยพบว่าถ้ากลุ่มรวมตัวกันโดยเนี่ยบแน่นและใช้ไปในการเติบโตทางบวกและมีการนำกลุ่มคนเทคนิคไว้การของสถานีการฝึกอบรมแบบห้องทดลอง (National Training Laboratory) เพื่อวัฒน์การเปลี่ยนแปลงทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเกี่ยวกับความรู้สึกและการรับรู้ตนเองหลังจากการฝึกด้านสุคูล แต่ในกรณีสถานการณ์ไม่ดำเนินไปตามเงื่อนไขข้างต้น จะไม่พบการเปลี่ยนแปลงทั้งกล่าว และพบว่าการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นนั้นยังคงอยู่หลังการฝึกประมาณ 3-4 เดือน และไม่มีผู้ใดได้รับความเจ็บป่วยทางจิตใจจากประสบการณ์การฝึก

ธีระ ประพฤติกิจ¹ ได้ศึกษาผลของการฝึกความไวในการรับรู้ที่มีต่ออัตโนมัติ ของนักศึกษาวิทยาลัยครุพัฒน์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาปีที่ 1 จำนวน 24 คน ชั้นมีอัตโนมัติในห้องต่ำกว่า 25 เปอร์เซนต์ของกลุ่มนักศึกษา 240 คน เครื่องมือที่ใช้คือแบบทดสอบวัดมโนภาพแห่งตนของเดิทติโโซค วราวนุสันติกุล ซึ่งคัดแปลงจากแบบทดสอบของบีแคร์และเอริส ซึ่งแบ่งเป็น 3 ด้าน คือ 1) ด้านคุณภาพความลื้มๆ ที่บีลด 2) ด้านการปรับตัวทางอารมณ์ ด้านความลื้มพื้นฐานระหว่างบุคคล การฝึกความไวในการรับรู้ในเวลารวมกัน 24 ชั่วโมง สัปดาหะ 3 วัน ๆ ละ 2 ชั่วโมง เป็นเวลา 4 สัปดาห์ ผลการวิจัยไม่พบความแตกต่างกันระหว่างกลุ่มที่ได้รับการฝึกและไม่ได้รับการฝึก

โดยในปี 2521 เพียงใจ สินธุนาคร² ได้ศึกษาผลของการฝึกความไวในการรับรู้ที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงทักษะและหัตถศิลป์ส่วนบุคคล กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ อาจารย์การสำนักรักษาความสะอาดกรุงเทพมหานคร แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 33 คน เครื่องมือที่ใช้คือแบบทดสอบอัฟฟ์เวส (The Edward Personal Preference Schedule) ในการฝึกความไวในการรับรู้ ระยะเวลา 5 วัน ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มทดลอง มีความเปลี่ยนแปลงในด้านทักษะและหัตถศิลป์เกียวกับตนเองและผู้อ่อนสูงขึ้น มีการเปิดเผยตนเองเพิ่มขึ้น เพิ่มพูนทักษะในการสื่อความหมาย การทำงานร่วมกันและมีการแก้ไขมุขยากอย่างเป็นระบบเพิ่มขึ้น รวมทั้งความต้องการพึงต้นของสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

¹ธีระ ประพฤติกิจ ผลของการฝึกความไวเป็นกลุ่มที่มีต่ออัตโนมัติของนักศึกษา วิทยาลัยครุจังหวัดเพชรบุรี หน้า ๙-๑

²เพียงใจ สินธุนาคร ผลของการฝึกความไวต่อการรับรู้ที่มีต่อทักษะและหัตถศิลป์ส่วนบุคคล หน้า ๑